

بررسی فقه از دیدگاه فریقین

مؤلف

فرزانه محمدری

www.ketab.ir

سرشناسه	: محمودی، فرزانه، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی فقهی نذر از دیدگاه فریقین / مؤلف فرزانه محمودی.
مشخصات نشر	: کرمانشاه: رایان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۷ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۱۹۰-۷-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: نذر (فقه).
موضوع	: Votive offerings (Islamic Law*)
موضوع	: نذر (فقه اهل سنت)
موضوع	: Votive offerings- (Islamic Law, Sunnites*)
موضوع	: نذر - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	: Votive offerings- Religious aspects- Islamic Law
رده‌بندی کنگره	: BP۱۹۳۷/م۳۵۰۴۰۱۳۹
رده‌بندی دیویی	: ۲۷۷۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۷۷۶۰۰

- نام کتاب: بررسی فقهی نذر از دیدگاه فریقین
- مؤلف: فرزانه محمودی
- صفحه‌آرا: مریم کرمی
- طراح جلد: کانون آگهی و تبلیغات چیا.
- همکار ناشر: کانون آگهی و تبلیغات چیا.
- نوبت چاپ: اول
- تیراژ: ۱۰۰۰
- تعداد صفحه: ۱۱۷ص.
- قطع کتاب: وزیری.
- قیمت: ۱۵۰۰۰۰ریال.
- چاپ و صحافی: چاپ ایران.
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۱۹۰-۷-۸

همه حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ می‌باشد.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
	فصل اول: کلیات و تعاریف
۵	مقدمه
۸	تعریف واژه‌ها و اصطلاحات
۱۴	جامعه‌شناسی نذر
۱۷	جایگاه نذر در تعالیم اسلامی
۱۱	شرایط تحقق نذر
۱۹	ریشه‌های تاریخی اجتماعی نذر در ایران
	فصل دوم: مبانی فقهی نذر
۲۷	مقدمه
۲۸	نذر از دیدگاه قرآن
۲۸	داستان‌های قرآنی نذر
۳۶	نذر در احادیث و روایات
۳۶	نذر از دیدگاه روایات و احادیث در منابع اهل تشیع
۴۶	نذر از دیدگاه روایات و احادیث در منابع اهل سنت

فصل سوم : دیدگاه علماء در رابطه با نذر

۵۲	مقدمه
۵۴	نذر از دیدگاه علماء شیعه
۵۶	شروط نذر از دیدگاه علمای شیعه
۶۹	نذر از دیدگاه علماء اهل تسنن

فصل چهارم: شبهاتی در رابطه با نذر

۷۹	مقدمه
۸۳	شبهات وهابیت در مورد صیغه و نیت نذر
۸۵	شبهه وهابیت در نذر دج برای غیر خدا
۸۷	شبهه وهابیت در نذر کردن قربانی در مکانی خاص
۸۷	سیره و روش مسلمانان در نذر ای سادات
۸۸	شبهه در مورد قربانی برای پیامبر و ائمه
۹۰	شبهه شرک و حرام بودن نذر و قربانی کردن برای صحنه و مؤمنان
۹۳	نذر کردن به نام غیر از الله
۹۷	توسل به اهل بیت (ع)
۱۰۵	جمع‌بندی
۱۰۷	نتیجه‌گیری
۱۱۱	منابع و مآخذ

پیشگفتار

سنت نذر، قربانی برای تقرب از آغاز تاریخ بشر با او همراه بوده است. این سنت از ابتدای اعتقاد بشر به وحدانیت وجه داشته و تاکنون گونه‌های مختلفی از آن در جوامع مختلف و به نیت متفاوت رواج داشته است. وجود انواع معاد، در اجتماعات مختلف و تخصیص اموال و املاک به معابد، حکایت از نوعی نذر و نیاز می‌کند. اکنون در سراسر جهان از جمله ایران مؤسسه‌های خیریه فراوانی برای اختصاص نذورات مردم به نیازمندان به وجود آمده است. جام امور خیریه برای بخشیدن از آنچه خود داریم، در تمام فرهنگ‌ها ناشی از حس انسان‌دوستی و عشق به بی‌بوغ وجود دارد. با توجه به نص آیات قرآن و روایات معصومین در باب نذر، این گونه استنتاج می‌شود که این فرهنگ دایستدانه و عام‌المنفعه باید از طرق گوناگون بین افراد جامعه اسلامی رواج پیدا کند. زیرا نذر علاوه بر رفع حاجت نیازمند و رسیدن فرد نیکوکار به خواست خود، باعث می‌شود تا افراد از کمک به یکدیگر و یاری رساندن به نیازمندان غافل نمانند.

نذر در لغت به معنی عهد و پیمان، چیزی یا کاری را به نویستن واجب کردن و در اصطلاح فقهی التزام به انجام یا ترک عملی به نحو خاص به خاطر خداست. به با صیغه خاصی منعقد می‌شود و جز در اعمالی که قربت محسوب می‌شود منعقد نمی‌گردد، از این رو با وجود اختلافاتی که نزد فقها می‌باشد در اعمال حرام، مکروه و مباح منعقد نشده و نباید به آن عمل گردد. نذر کردن تحت شرایطی عبادت محسوب می‌گردد، لذا جز برای ذات پروردگار، معصیت است و تعبد غیر خدا محسوب می‌گردد. البته، فقهای مذاهب خمسّه توسل به پیامبر اکرم (ص) را در هر حال جایز دانسته‌اند اما وهابیون اصل توسل به ائمه اطهار را مردود شمرده و آن را شرک می‌دانند. در کتاب حاضر با روش توصیفی - تحلیلی به «بررسی فقهی نذر از دیدگاه فریقین» پرداخته شده است. نتایج حاصل از مطالعات و پژوهش‌ها بیانگر این است که نذر وسیله واجب‌العمل است که یا به صورت صیغه عربی خوانده شود و یا به صیغه فارسی که در بردارنده‌ی این مضمون باشد «برای خدا بر عهده و ذمه من باشد اگر فلان حاجت و خواسته من برآورده شد، فلان کار را انجام می‌دهم». مشهور فقها کفاره عمل نکردن عمداً به نذر را، آزاد کردن یک بنده یا سیر نمودن شصت فقیر یا دو ماه روزه گرفتن مداوم دانسته‌اند.

با توجه به اینکه تاکنون این آیین حسنه مورد غفلت بسیار قرار گرفته است، باید سرلوحه کار و فعالیت دستگاه‌ها، انجمن‌های خیریه و مردم قرار گیرد، لذا لازم است با تحقیق و بررسی پیرامون این مسئله با ابعاد مختلف آن آشنا شویم. بر این اساس کتاب حاضر در چهار فصل به بررسی فقهی نذر را از دیدگاه مذاهب اسلامی پرداخته است. امید که بتوانیم در راه اشاعه این عمل نیکو در جوامع اسلامی کمکی هرچند کوچک نموده باشیم.